

ECTS макет на учебен курс

Факултет/филиал

Философско-исторически факултет

Катедра

Приложна и институционална социология

Професионално направление (на курса)

Социология, антропология и науки за културата

Специалност

Социология

ОПИСАНИЕ

1. Наименование на курса

Биотехнологии - научни, инженерни и етични проблеми

2. Код на курса

3.1.

3. Тип на курса

задължителен

4. Равнище на курса (ОКС)

ОКС 'бакалавър'

5. Година на обучение

4

6. Семестър/триместър

2 семестър (едносеместриален)

7. Брой ECTS кредити

3

8. Име на лектора

Гл. Ас. Д-р Аделина Илиева

9. Учебни резултати за курса – усвоени знания, умения, компетенции (цели)

- Успешно завършилите тази учебна дисциплина ще имат най-общи познания в областта на биоетика и научна етика. Ще могат да дискутират актуалната проблематика в областта на биотехнологиите и науките за живота и да оценяват аргументите в морално проблематични ситуации, провокирани от напредъка на науката и технологиите. Това ще развие умения за задълбочен анализ на морални дилеми в различен професионален контекст.
- Успешно завършилите обучението по тази учебна дисциплина *ще знаят* и могат да прилагат на базисно ниво: Основните и водещите съвременни теории в биоетиката; Основни понятия на социалното разбиране за съвременните биотехнологии; Основни методи за оценка и интервенция при поражданите от модерните биотехнологии социални, икономически и етически проблеми.

10. Начин на преподаване

Аудиторно

11. Предварителни изисквания (знания и умения от предходно обучение) и изисквания за други (едновременни) курсове

Студентите трябва да знаят и/или да могат:

- Да имат основни познания за етика, макро- и микро- икономически теории и модели, разглеждани в предходни задължителни курсове от учебната програма
- Да могат да разграничават и да анализират различията между социологически и аксеологически подходи за анализ на емпирични случаи
- Да имат добри познания в областите на класическа социология на науката и философия на технологиите, разглеждани в предходни задължителни курсове от учебната програма.

12. Препоръчани избираеми програмни компоненти

текст (общо описание)

13. Съдържание на курса

Развитието на модерната наука и технологии, и по-специално на бионауките и биотехнологиите, представлява предизвикателство пред модерното общество, с каквото то никога преди това не се е сблъсквало. Биотехнологиите са бързо разрастващ се сектор и в днешно време неговите приложения могат да се видят в научните и клинични изследвания, селското стопанство, индустрията, изследванията на околната среда, медицината и др. ... Съществуват рискове в това развитие, които се пораждаат от възможността за неочаквани вреди за човешките същества, за живия свят и за цялата околна среда.” (Pieva 2004)

Социални изследвания на науката и технологиите, социология на науката, икономика, право, философия, етика са сред научните дисциплини, които се опитват да осмислят и анализират възможните промени, до които води това развитие. Курсът предлага интердисциплинарна гледна точка към този проблем.

14. Библиография (основни заглавия)

- Бек У. 2001. Световното рисково общество. Изд. Обсидиан, София
- Живкова Хр. 2003. Етични проблеми на човешкото клониране. В: сп. Философски алтернативи, бр. 3-4/2003, стр. 106-118
- Проданов В. 1988. Биоетика. София, 1988
- Петкова Кр., Бояджиева П., Горнев Г. 2006. Институционализация на (био)етиката в научната политика: очертаване на проблема. В: сп. Социологически проблеми, 1-2/2006, стр. 210-228
- Станков Д. 1999. Моралните предизвикателства на генетиката и генното инженерство. В: сп. Философски алтернативи, бр. 2/1999, стр. 80-90
- Тодоров Хр. 2004. Кога му е добре на магарето или за състоянието на биоетиката в Южна и Югоизточна Европа. В: сп. Християнство и култура, бр. 12, стр. 82-87
- Тодоров Хр. 2006. Какво е допустимо да се прави с ембриони? Германският случай. В: сп. Социологически проблеми, 1-2/2006, стр. 229-242
- Христова Ст. 2007. Морално допустимо ли е използването на стволови клетки? В: сп. Философски алтернативи, бр. 2-3/2007, стр. 5-23
- Gibbons M. et al. 1994. The new production of knowledge. London, SAGE
- Hong Lim Oei. 1997. Genes and politics: the recombinant DNA debate. Burke, VA, Chatelaine Press
- Ilieva A. 2004. Bioethics, science ethos, and regulatory science. In: Yearbook 2004 of the Institute for advanced studies on science, technology and society, Graz. Profil Verlag, Wien, Austria. pp. 99-112
- Jasonoff sh. 1990. The fifth branch: Science advisers as policymakers. Cambridge, MA, Harvard University Press
- Merton R. 1973. The sociology of science: theoretical and empirical investigations. Chicago, University of Chicago Press
- Resnik B.D. 1998. The ethics of science. An introduction. New York, Routledge
- Toulmin St. 1979. Can science and ethics be reconnected. Hasting Center Report, 9 (3): 27-

15. Планирани учебни дейности и методи на преподаване

Лекции – 30 часа

Извънаудиторна заетост – 60 часа

16. Методи и критерии на оценяване

Завършва с изпит

Изпита се извършва на базата на предварително подготвена презентация по една от темите, разглеждане в учебния план.

17. Език на преподаване

Български

18. Стажове/практика

не

19. Изготвил описанието

Гл. Ас. Д-р Аделина Илиева

13.Б. Тематично съдържание на учебната дисциплина

а) лекции (списък от теми или текстов файл)

1. Биотехнологии - състояние и перспективи.
2. Съвременно приложение на биотехнологиите в здравеопазване, селско стопанство, фармация: генна терапия; генно инженерство; био-фармация.
3. Биотехнологии - етическа проблематика (въведение).
4. Съвременна етика на науката. Ролята на професионалните организации в съвременните био-технологии. От неписани към писани правила - научен етос и етични кодекси. Институционализация на биоетиката.
5. Етиката в регулаторно действие или социално формиране на биотехнологичните изследвания.
6. Поява и трансформации на понятието “биоетика”. Социални, етически и нормативно-юридически насоки в изследванията на биоетиката в съвременните общества. Разграничаване на понятията и предмета на изследване на научна етика, изследователска етика и биоетика.
8. Съвременни биоетни проблеми (введение)

9. Клониране

10. Разкодиране на човешкия геном

11. Изследвания със стволови клетки

12. Генно-модифицирани храни и организми

13. Развитие на био-технологиите в България – състояние и перспективи. Нормативно-институционална рамка и регулаторни механизми

13.В. Техническо осигуряване на обучението

- Мулти-медиен проектор и проекционен екран
- Папка с текстове по темата на курса

Забележка 4: 13.Б. и 13.В. са традиционни за университетската практика, но не са задължителни за ECTS формата.